

REFORM

**Od wersji roboczej do finalnej aKPEiK –
priorytety do uwzględnienia**

Aleksander Śniegocki
Instytut Reform

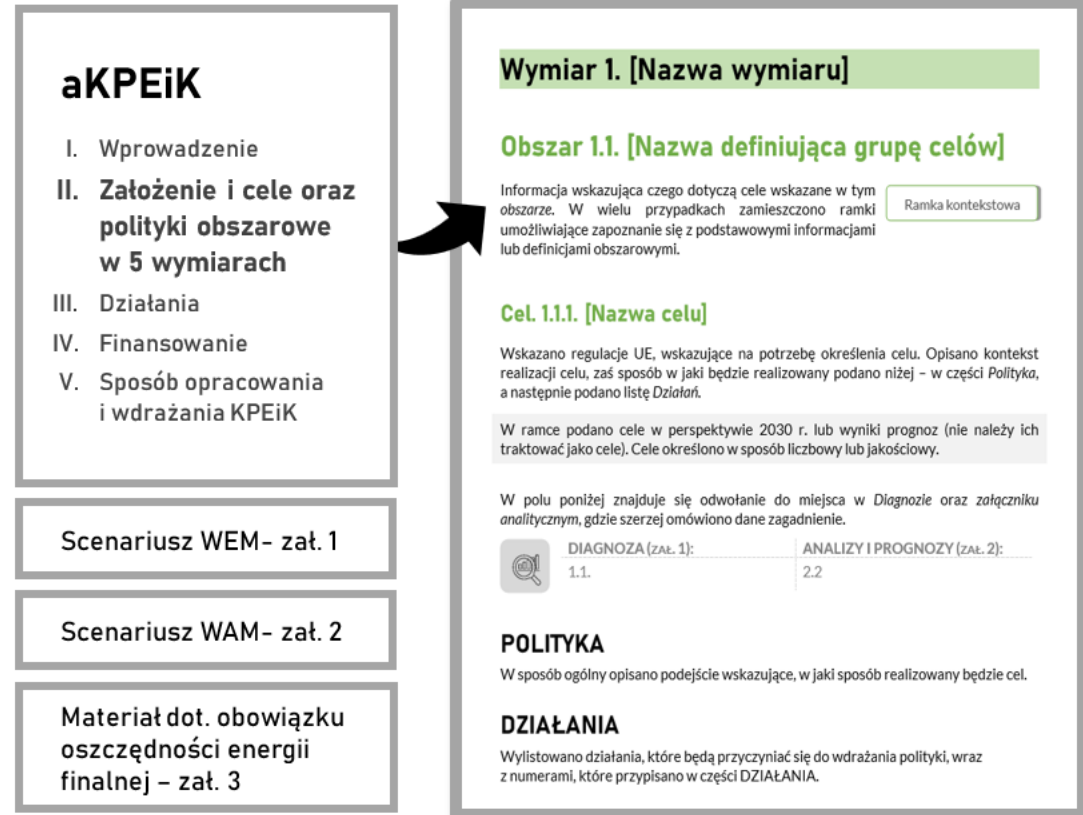
KPEiK: obecny status

Wersja robocza KPEiK wysłana pod koniec lutego 2024, opublikowana przez KE w marcu:

- **Dokument jest niekompletny i przedstawia jedynie scenariusz obecnych trendów rynkowych i działań regulacyjnych WEM (With Existing Measures).**
- **Wymiar prognostyczny:**
 - **Opóźniony** o ponad pół roku start modelowania
 - Doświadczone konsorcjum (ARE, KOBiZE), ale **brak przygotowania do modelowania krajowych ścieżek spójnych z net zero** w ubiegłych latach **w formacie wymaganym przez KPEiK** + brak transparentności narzędzi
 - Wyzwanie przygotowania scenariusza spójnego z Fit for 55 oraz pokazania perspektywy 2031-2040 (wymagana w Planie)
- **Wymiar planowania reform oraz inwestycji:**
 - **Obecny tekst – tylko stan obecny**, brak wskazania nowych działań rządu
 - Brak konkretnych zobowiązań: kamieni milowych, podziału finansowania itp.

KPEiK: logika dokumentu

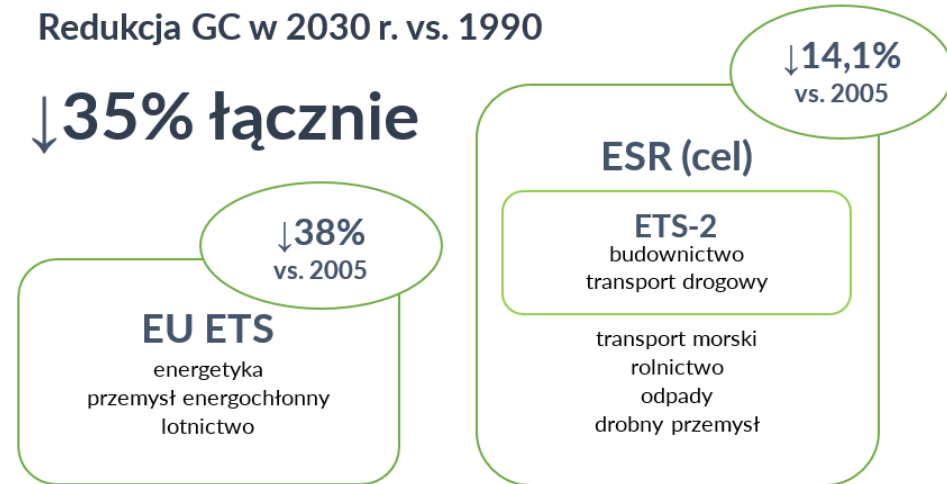
- Struktura wynika wprost z rozporządzenia o zarządzaniu unią energetyczną
- Uporządkowanie treści wg pięciu wymiarów (*w praktyce mało czytelne i przestarzałe ujęcie*):
 - obniżenie emisyjności,
 - efektywność energetyczna,
 - bezpieczeństwo energetyczne,
 - wewnętrznie zintegrowany rynek energii,
 - badania, innowacje, konkurencyjność
- Prognozy ilościowe – załączniki:
 - WEM – obecne działania
 - WAM – dodatkowe działania (realizujące FF55) – obecnie brak
- Obecna wersja Planu jest znacznie bardziej czytelna niż poprzedni KPEiK – odwołania do ujednoliconej listy działań na końcu dokumentu.
 - ALE: krótkie opisy działań, brak konkretnych zobowiązań: kamieni milowych, podziału finansowania

Źródło: aKPEiK (wersja robocza)

KPEiK: emisje w WEM

	WEM w 2030	Cele z FF55
Emisje GHG ogółem	-35% vs 1990	-55% vs 1990 (cała UE)
Emisje EU ETS	-38% vs 2005	-62% vs 2005 (cała UE)
Emisje non-ETS	-17,7% vs 2005	-14,1% vs 2005 (PL, wiążący)
Emisje EU ETS2	Nieokreślony („brak metodyki”)	-43% vs 2005 (cała UE)
Pochłanianie LULUCF	6,8 MtCO ₂ e	38 MtCO ₂ e (PL, wiążący)

Źródło: aKPEiK (wersja robocza)

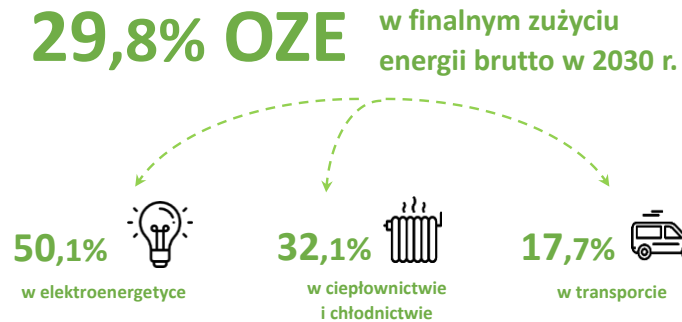
- Emisje w EU ETS: względnie „elastyczne” – brak krajowych celów, szybka reakcja energetyki na impuls cenowy EU ETS, ale wyzwanie dla przemysłu ciężkiego
- Emisje poza EU ETS – inercja w budynkach, transporcie. ETS2 pojawia się dopiero w 2027 r. Brak szacunków ETS2 = brak określenia bilansu udziału w systemie
- LULUCF – duży problem, sektor stopniowo zamienia się w źródło emisji a nie pochłaniacz

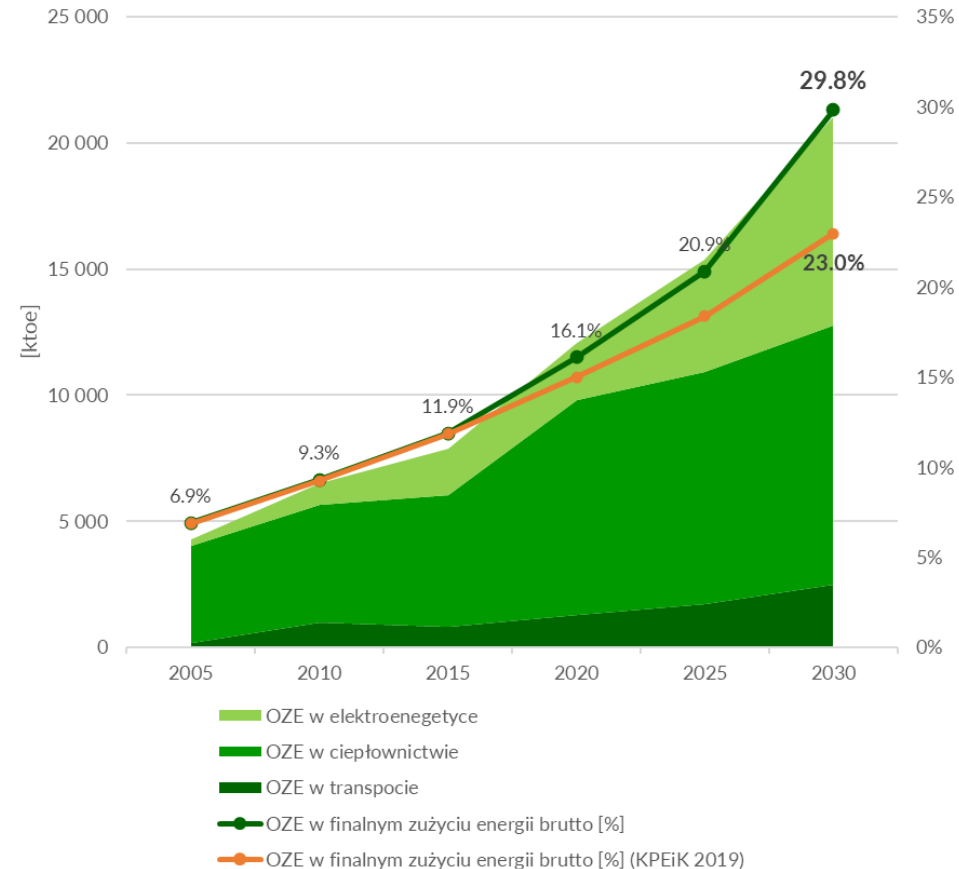
Elektryfikacja i OZE

KPEiK: OZE w WEM

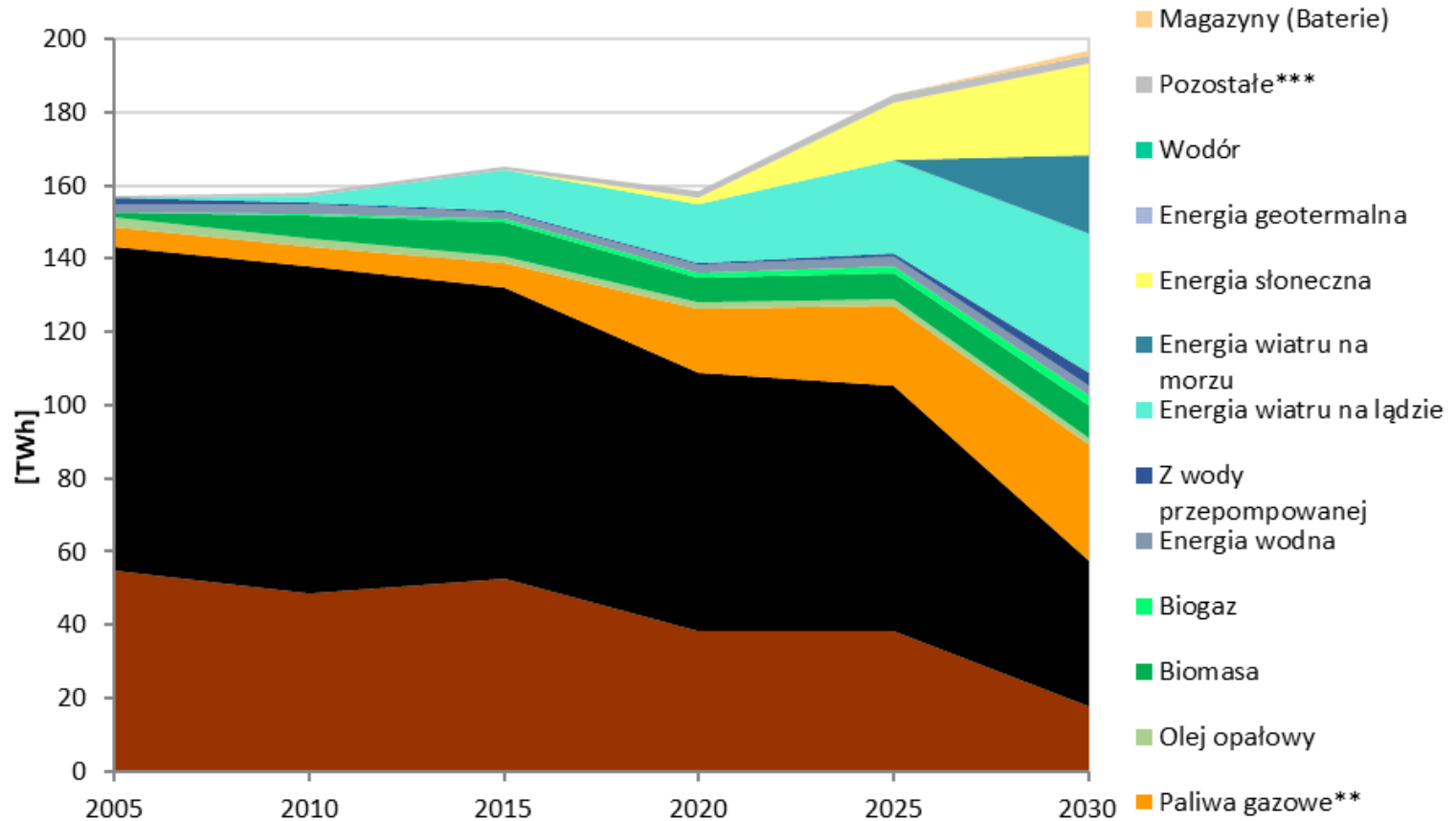

- Każde państwo ma dowolność w ustaleniu celu na 2030, ale istnieje wzór na orientacyjny cel:
 - 32% w 2030 r. – dla celu „co najmniej 42,5%” dla całej UE (wg KE)
 - Ok. 34-35% - dla celu UE 45%
- Duży postęp względem poprzedniego Planu, głównie dzięki elektroenergetyce
- Problematiczne szczegóły sektorowe

Źródło: aKPEiK (wersja robocza)

KPEiK: OZE w elektroenergetyce WEM – produkcja

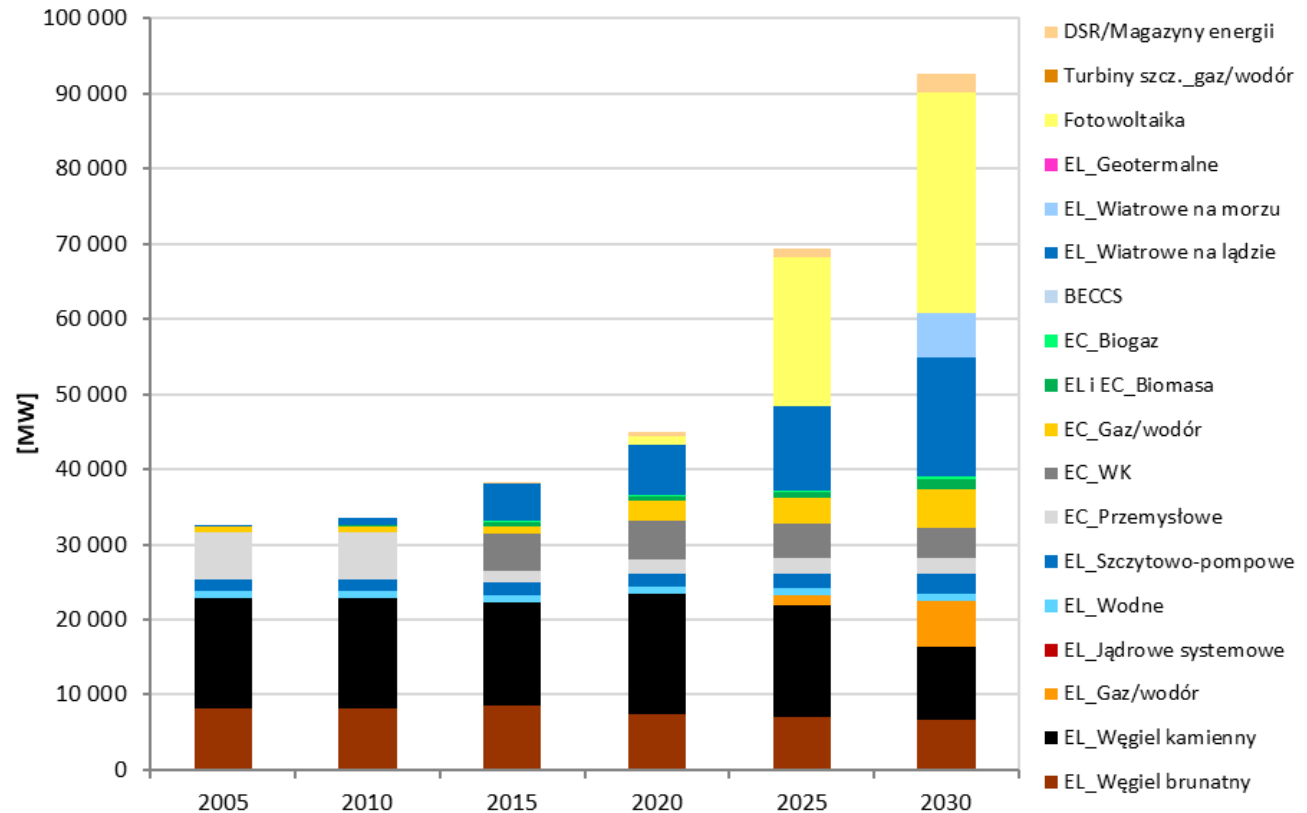

- Prognoza na 2040 r.: 59% OZE (bez szczegółów)

Źródło: aKPEiK (wersja robocza)

KPEiK: OZE w elektroenergetyce WEM – moce

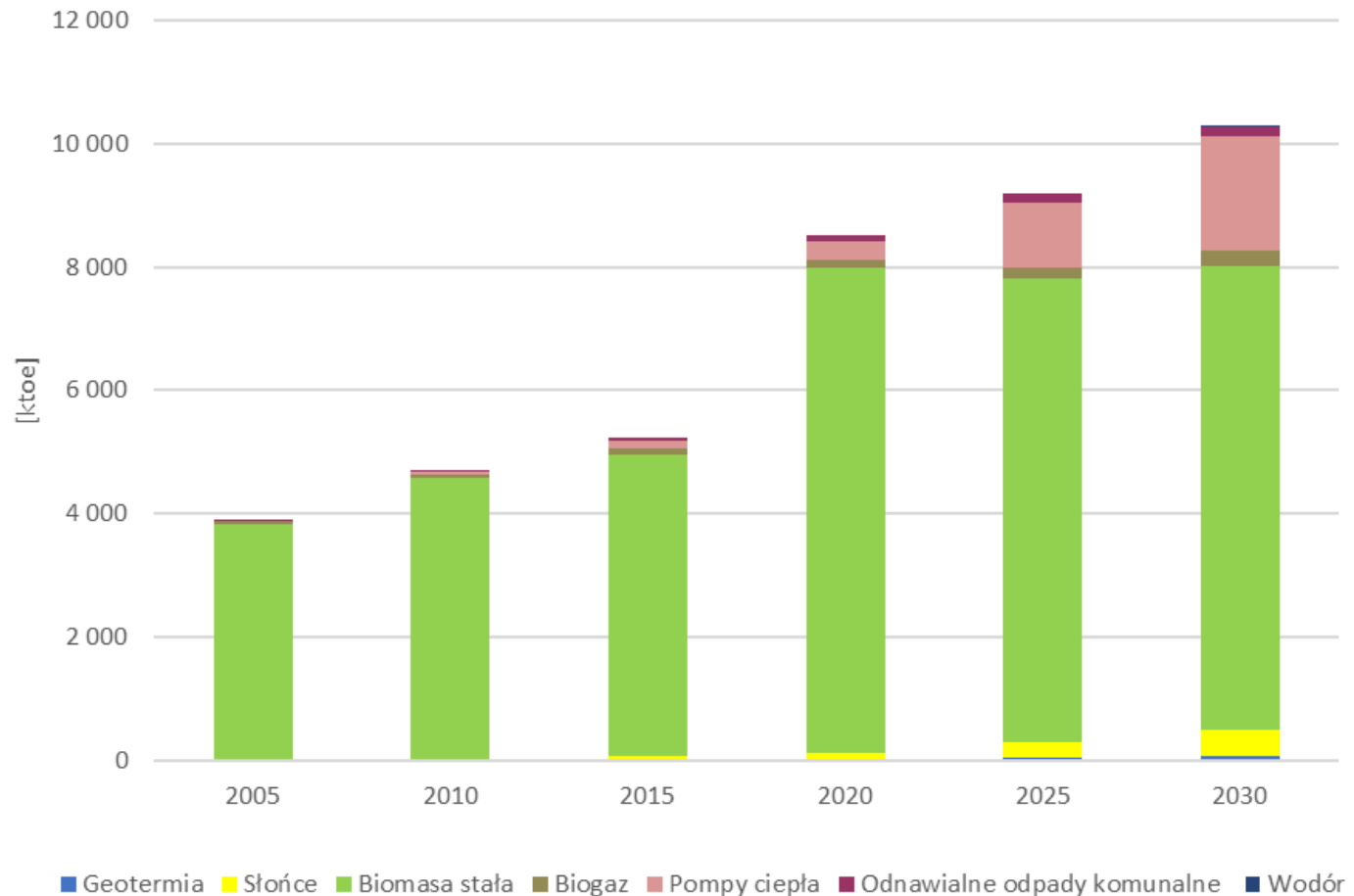
- Wiatr onshore: 15,8 GW do 2030 r. – brak założenia o dodatkowym przyspieszeniu (np. przez obszary OZE)
- OZE a pozostałe źródła: założone utrzymanie mocy węglowych w systemie (niska elastyczność), ograniczona elektryfikacja (wówczas EJ konkuruje z OZE o miejsce w systemie)

Źródło: aKPEiK (wersja robocza)

KPEiK: OZE w ciepłe i chłodzie WEM

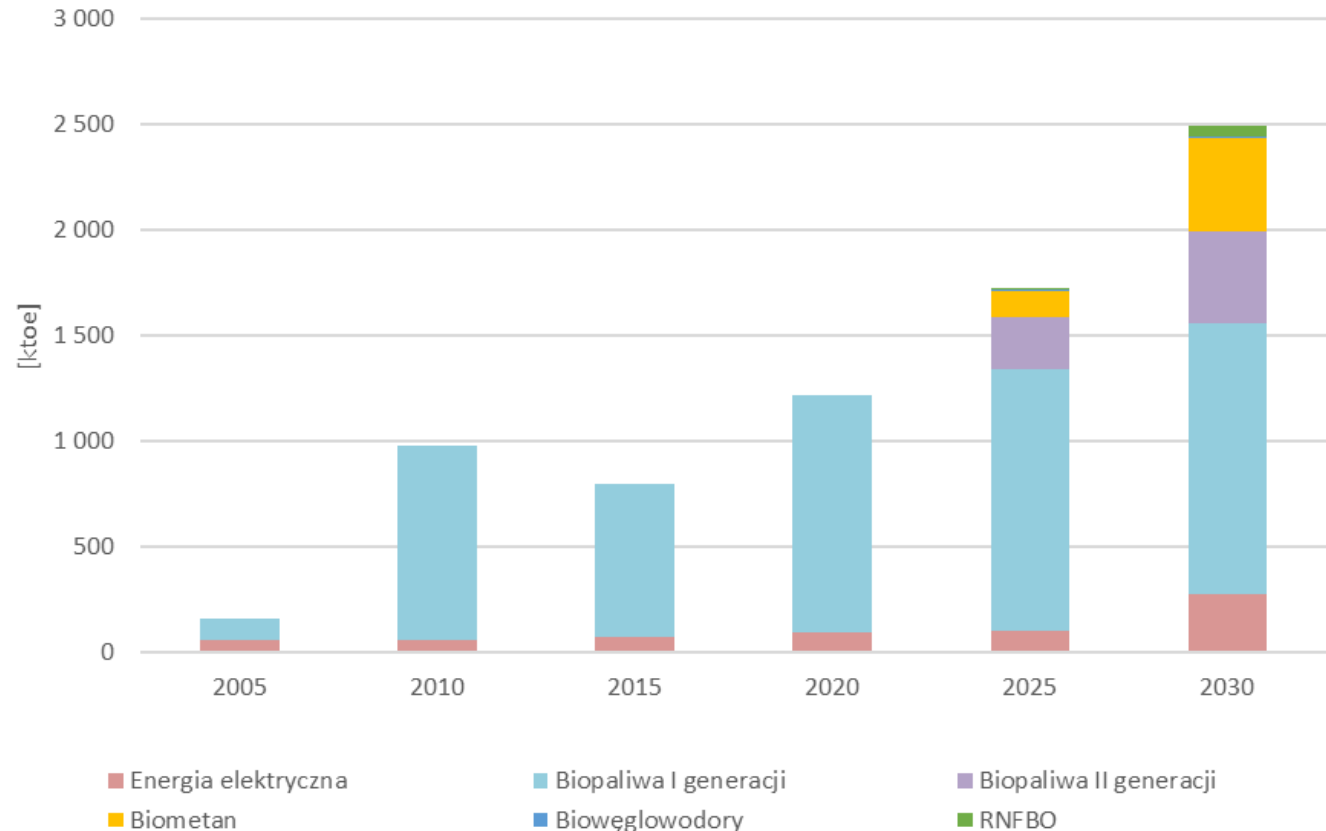
- Utrzymanie dominacji biomasy (przesunięcie z ogrzewania indywidualnego w kierunku ciepłownictwa)
- Ograniczony wpływ elektryfikacji (pompy ciepła), w szczególności w ciepłownictwie oraz w przemyśle

Źródło: aKPEiK (wersja robocza)

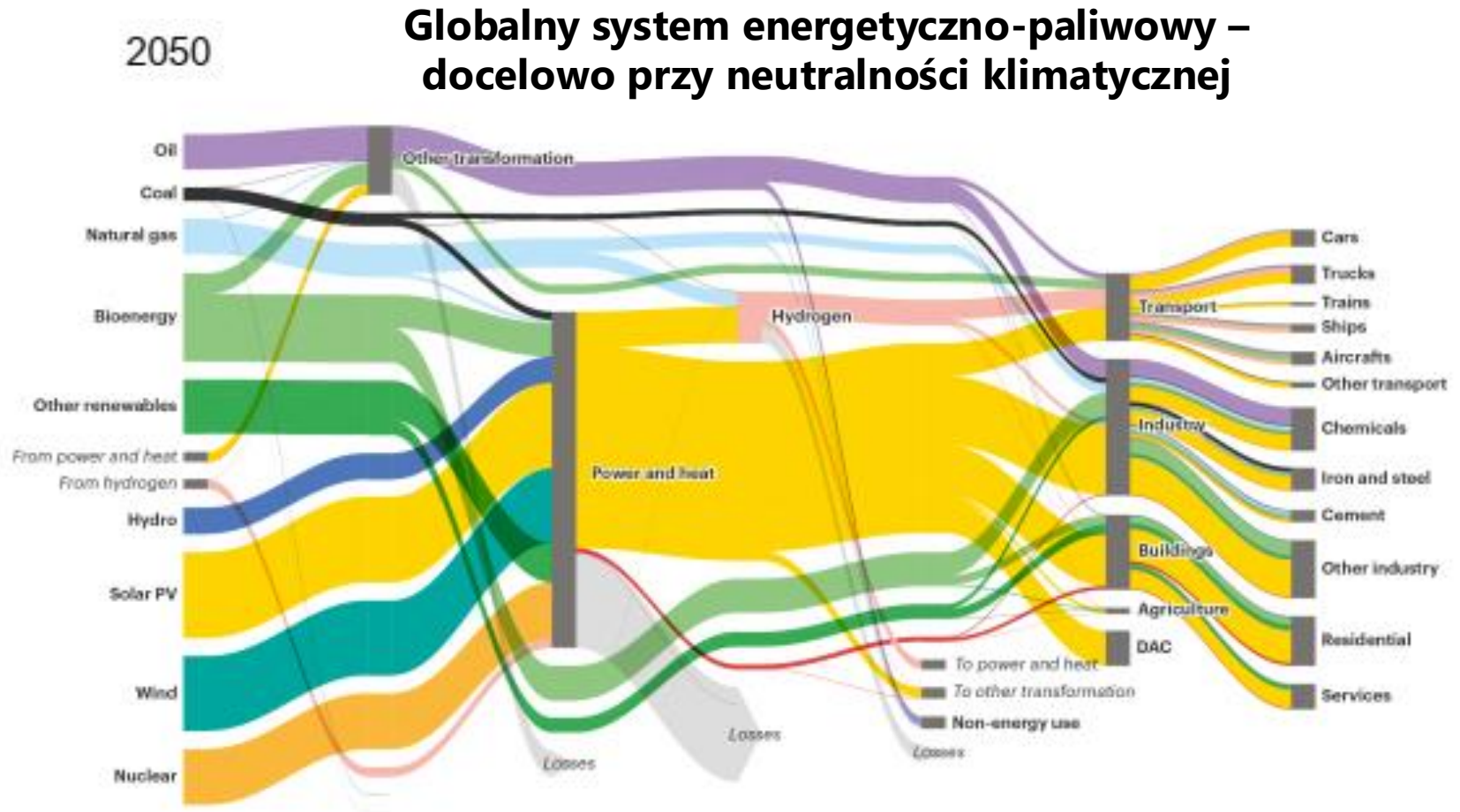
KPEiK: OZE w transporcie WEM

- Utrzymanie dominacji biopaliw
- Wykorzystanie biometanu na dużą skalę, ograniczone wykorzystanie RFNBO
- Ograniczony wpływ elektryfikacji na osiągnięcie celu

Źródło: aKPEiK (wersja robocza)

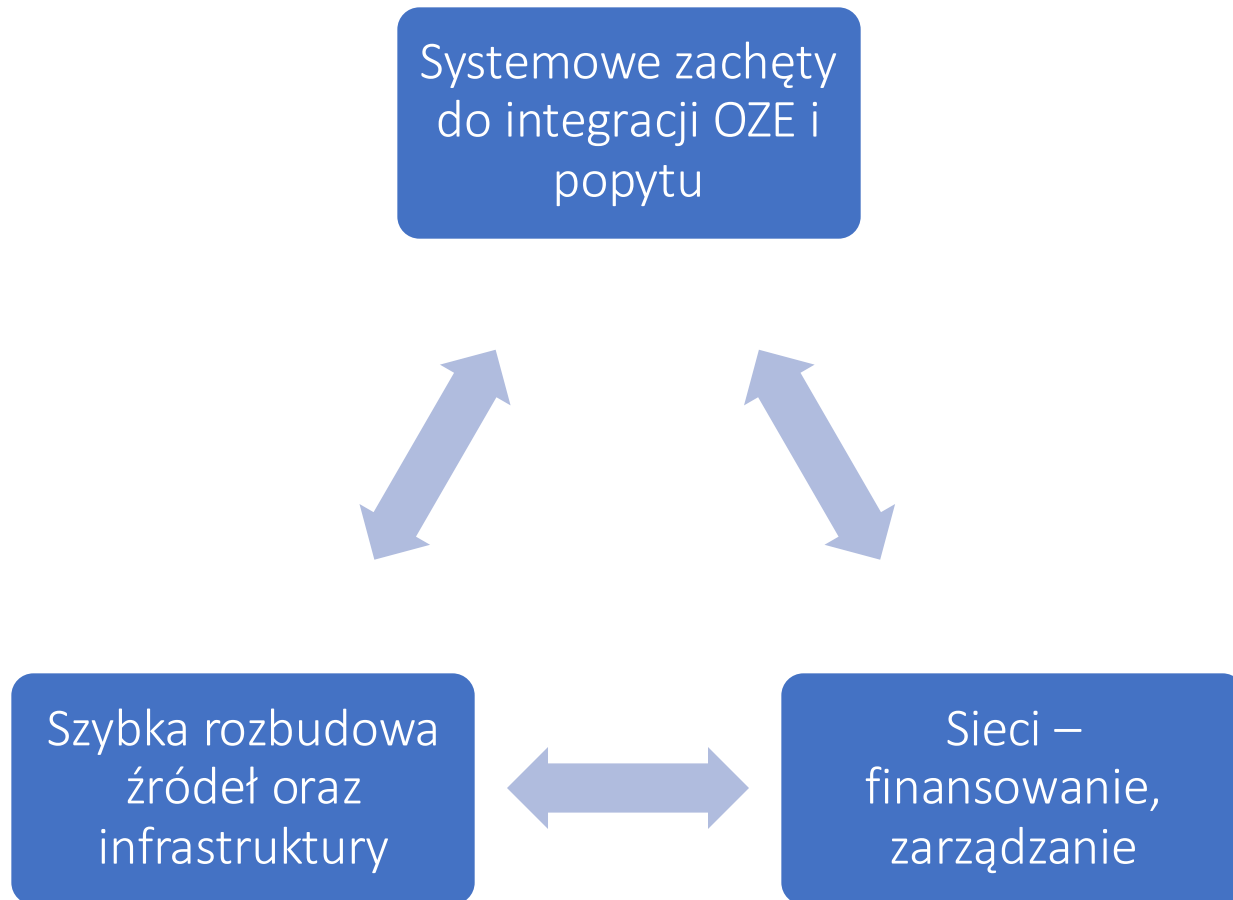
Elektryfikacja + OZE – rozwiązanie przekrojowe

Źródło: IEA, Energy Technology Perspectives 2023

Elektryfikacja + OZE – przekrojowe wyzwania

Działania aKPEiK skupione na integracji OZE

Działanie 98. Instrument finansowy – Program NFOŚiGW „Elektroenergetyka – Inteligentna infrastruktura energetyczna”

Działanie obejmuje rozwój infrastruktury pozwalającej na komunikację wszystkich stron procesu dystrybucji energii elektrycznej poprzez instalację u odbiorców końcowych liczników zdalnego odczytu tzw. liczników inteligentnych wraz z infrastrukturą informatyczno-zarządczą, mający na celu optymalizację pracy sieci, szybszą obsługę procesów rynku energii elektrycznej i umożliwienie wdrażania mechanizmów DSR (ang. *demand side response*).

Działanie 117. Działania w zakresie zwiększenia elastyczności systemu energetycznego w odniesieniu do wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych

Zapewnienie odpowiednich rozwiązań prawnych oraz opracowanie koncepcji mechanizmów rynkowej integracji OZE w związku z wyzwaniem rosnącej produkcji i mocy zainstalowanej w KSE, w tym usługi rynkowe świadczone przez OZE, uwzględnienie lokalizacji OZE w sieci, współpraca OZE z magazynami oraz usługi wpływające na bilansowanie systemu elektroenergetycznego i warunki funkcjonowania sieci elektroenergetycznej.

Działanie 128. Rozwój i modernizacja sieci przesyłowych

Działania dotyczą wsparcia w przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie rozbudowy i modernizacji sieci przesyłowych i dystrybucyjnych. Inwestycje sieciowe wspierane są zarówno poprzez wsparcie finansowe (np. polityka spójności, KPO, Fundusz Modernizacyjny, CEF), jak i rozwiązania regulacyjne

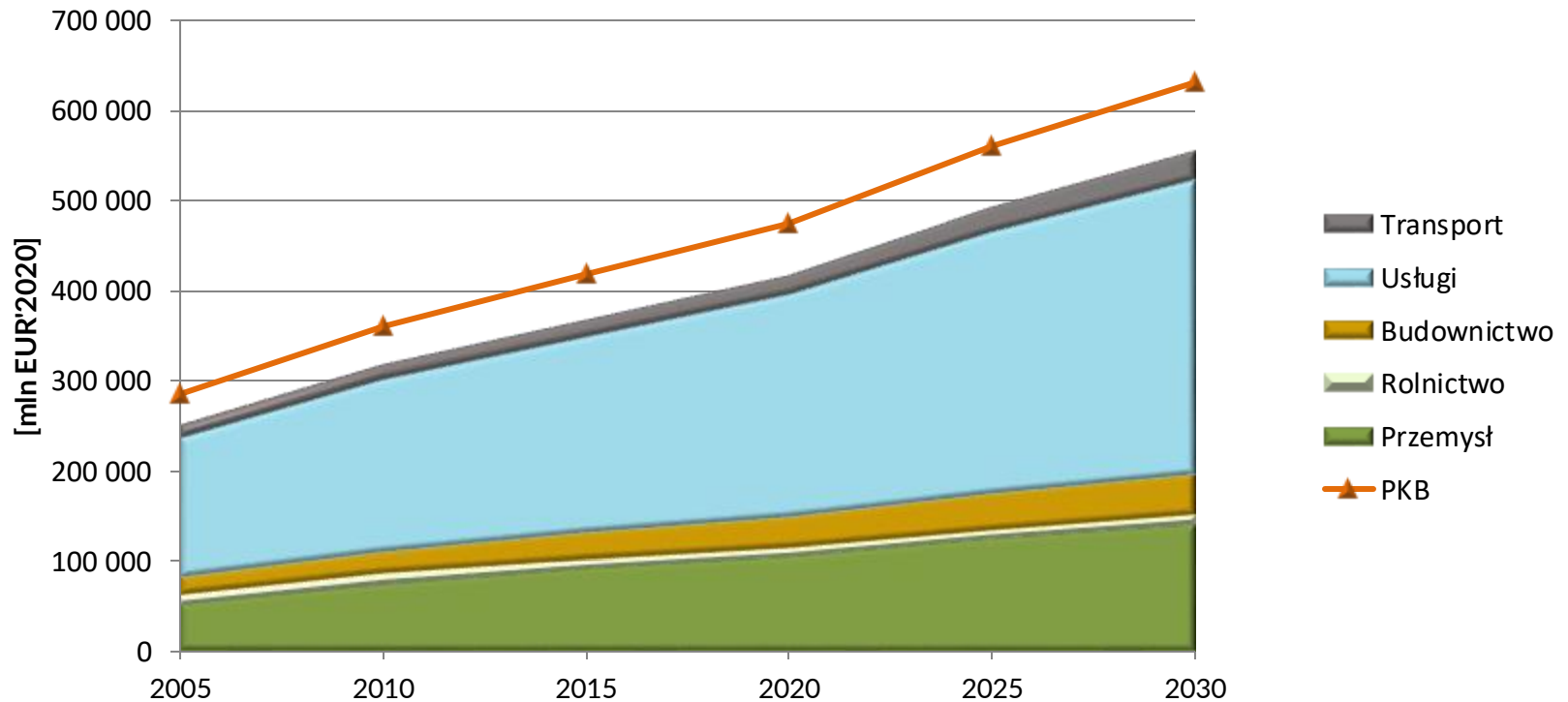
Brak informacji o przyspieszeniu permittingu, Karcie Efektywnej Transformacji Sieci Dystrybucyjnych Polskiej Energetyki, zapisach z rozdziału REPowerEU KPO

Transformacja przemysłu

Aktywność gospodarcza (wartość dodana) wg sektorów

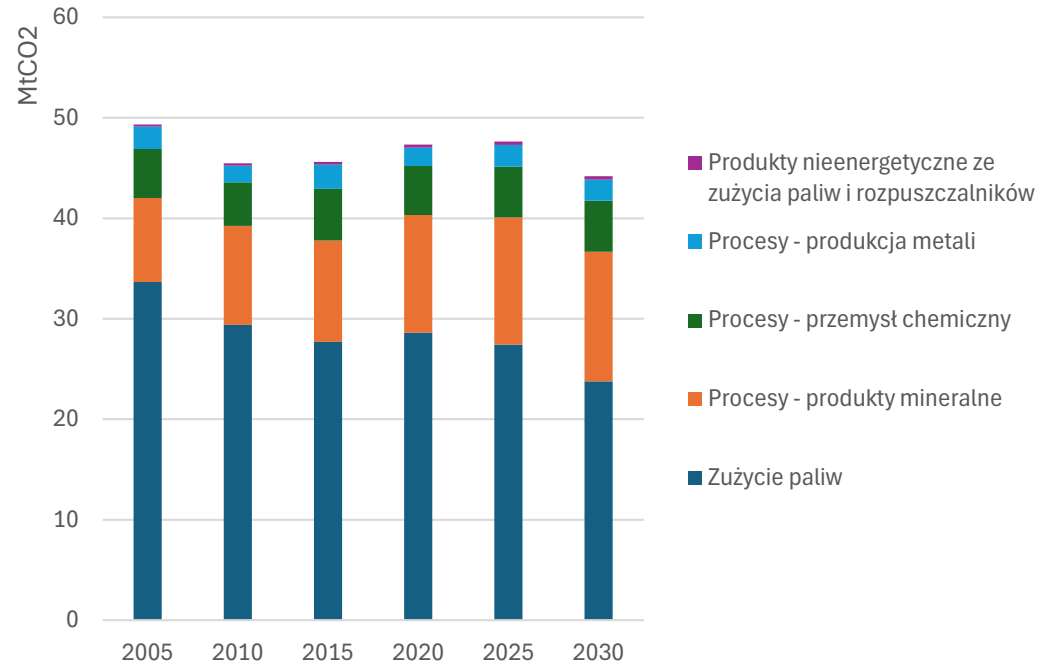
Źródło: aKPEiK (wersja robocza)

- Założenia makroekonomiczne i sektorowe – dalszy wzrost wartości generowanej przez przemysł
- Brak szczegółowych informacji o założeniach dot. przemysłu ciężkiego - np. mln ton produkcji cementu czy stali

Emisje CO₂ w przemyśle - scenariusz WEM

- Powolny spadek emisji po 2025 r.
- Redukcja emisji z zużycia paliw, jednak utrzymanie emisji procesowych
- Brak głębokich zmian pomimo zakładanych wysokich cen uprawnień:
 - brak opłacalności nawet przy 100 EUR/t?
 - brak uwzględnienia części opcji technologicznych? (np. CCS)
 - brak ram systemowych - np. Infrastruktura, dostępność czystej energii?

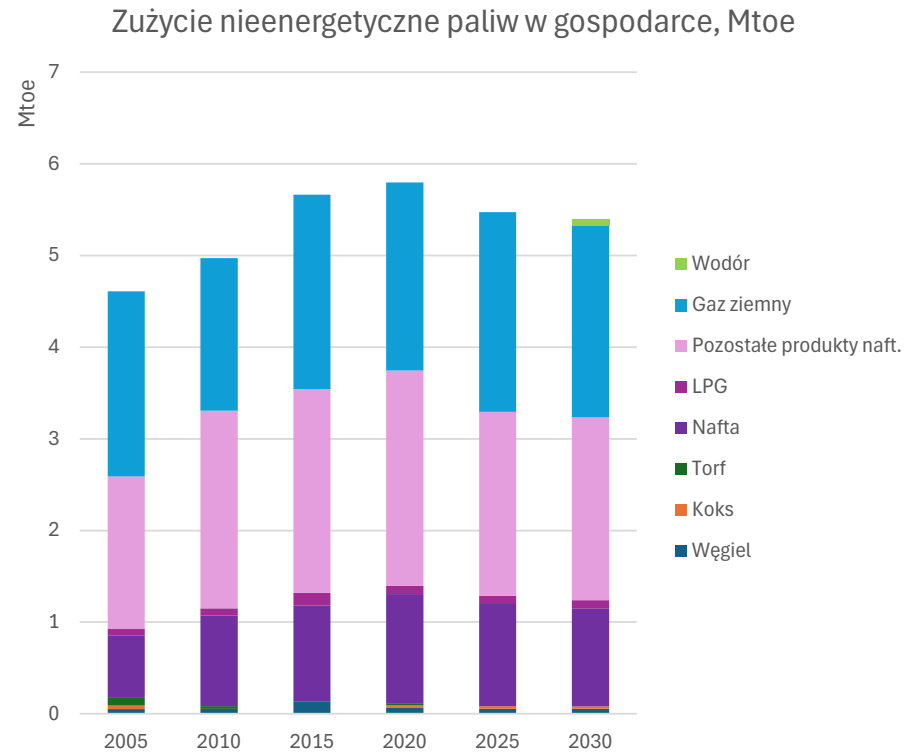
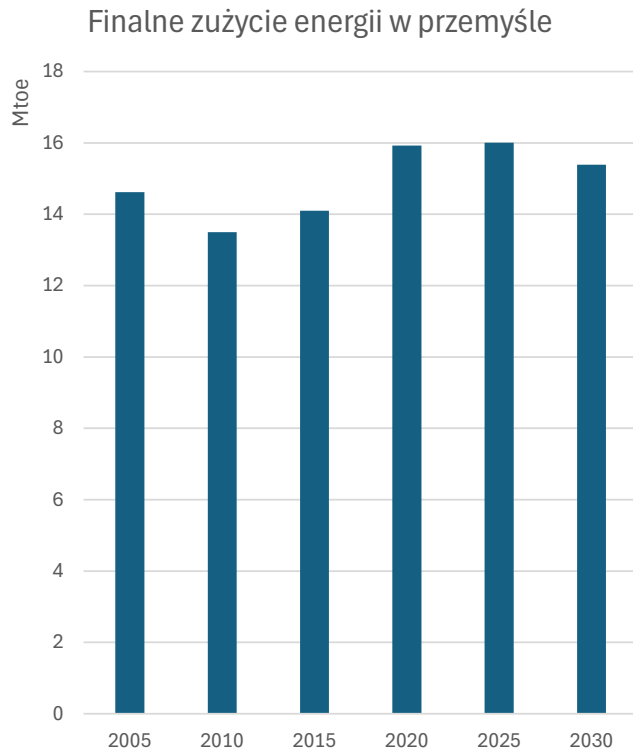
Emisje CO₂ związane z przemysłem

	2005	2010	2015	2020	2025	2030
Cena za 1 uprawnienie, EUR	0	14	9	25	90	100

Źródło: aKPEiK (wersja robocza)

Zużycie energii w przemyśle - scenariusz WEM

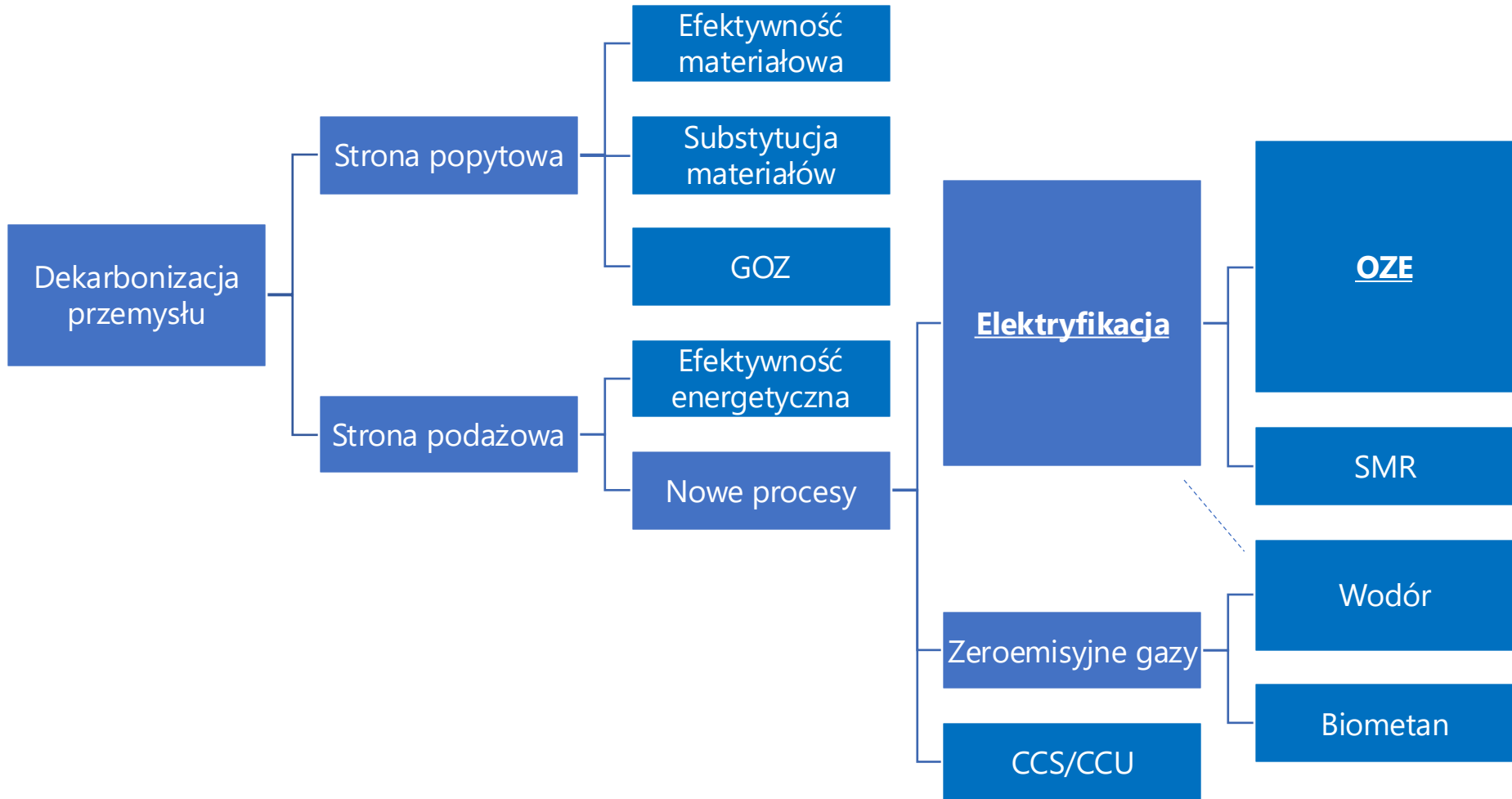

Źródło: aKPEiK (wersja robocza)

- Realizacja celów FF55 wymaga skokowego wzrostu wykorzystania zielonego wodoru w przemyśle
- Potencjał redukcji zużycia energii finalnej – efektywność energetyczna, elektryfikacja?

Kontekst: systemowe spojrzenie na dekarbonizację przemysłu

Działania aKPEiK skupione na przemyśle

Działanie 67. Instrument finansowy – przemysł energochłonny (*Fundusz Modernizacyjny*).

- Działanie dotyczy wsparcia celem poprawy efektywności energetycznej w przemyśle energochłonnym objętym unijnym systemem handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS) oraz zmniejszenia emisyjności poprzez zwiększenie wytwarzania energii elektrycznej z OZE.

Działanie 68. Instrument finansowy – kontrakt różnicowy dla produkcji wodoru w przemyśle.

- Kontrakt różnicowy ma polegać na zapewnieniu pomocy publicznej w formie ustalonej wcześniej kwoty dopłaty do ceny 1 kg wodoru wyprodukowanego przez producenta i wykorzystanego przez odbiorcę w Polsce. Dopłata ma zmniejszyć różnicę pomiędzy ceną wodoru odnawialnego i tzw. wodoru szarego (otrzymywanego z surowców kopalnych). Natomiast, zapewnienie ceny wodoru odnawialnego na poziomie pozwalającym mu konkurować na rynku z wodorem szarym, tj. usunięcie ryzyka związanego z nadal początkowym stadium rozwoju technologii i produkcji wodoru odnawialnego, powinno doprowadzić do zmniejszenia ryzyka polskich projektów wodorowych i przyczynić się do rozwoju rynku wodoru odnawialnego w Polsce. Mechanizm ma ułatwić zastępowanie, głównie w przemyśle, tzw. wodoru szarego wodorem odnawialnym.

Pozostałe działania aKPEiK istotne dla przemysłu

Technologie wodorowe

- Działanie 69. Wsparcie budowy mocy wytwórczych do produkcji wodoru odnawialnego i niskoemisyjnego.
- Działanie 70. Analiza potrzeby budowy morskiego terminalu portowego do przeładunku amoniaku.
- Działanie 104. Określenie ram prawnych dla rozwoju infrastruktury do transportu wodoru.
- Działanie 105. Rozwój infrastruktury wodorowej.
- Działanie 106. Wsparcie dla realizacji Nordycko-Bałtyckiego Korytarza Wodorowego oraz innej infrastruktury do przesyłu wodoru o charakterze transgranicznym.
- Działanie 107. Wsparcie dla realizacji „Programu rozwoju magazynowania wodoru w kawernach solnych dla wzmocnienia krytycznej infrastruktury Polski” do Programu Gospostrateg NCBR.

Technologie jądrowe

- Działanie 22. Zapewnienie warunków rozwoju SMR.
- Działanie 135. Projekt koncepcyjny i podstawowy badawczego wysokotemperaturowego reaktora jądrowego chłodzonego gazem (High Temperature Gas cooled Reactor, HTGR).

Technologie CCS i CCU

- Działanie 72. Badania i projekty naukowe, edukacyjne i komercyjne w zakresie CCS i CCUS.

GOZ

- Działanie 142. Budowanie świadomości – gospodarka o obiegu zamkniętym.

Inne

- Działanie 1. Uczestnictwo w systemie handlu emisjami EU-ETS.
- Działanie 53. Ograniczanie stosowania fluorowanych gazów cieplarnianych.
- Działanie 89. Instrument finansowy – system białych certyfikatów.
- Działanie 90. Rozwój audytów energetycznych i systemów zarządzania energią.

Elektryfikacja przemysłu - brak działań

Rola biomasy i biometanu – brak działań

Společné aspekty transformacji

REFORM

Terytorialne i dystrybucyjne aspekty sprawiedliwej transformacji w zaktualizowanych krajowych planach na rzecz energii i klimatu

Metodyka oceny i wyniki dla polskiego KPEiK

Metodyka oceny - zakres

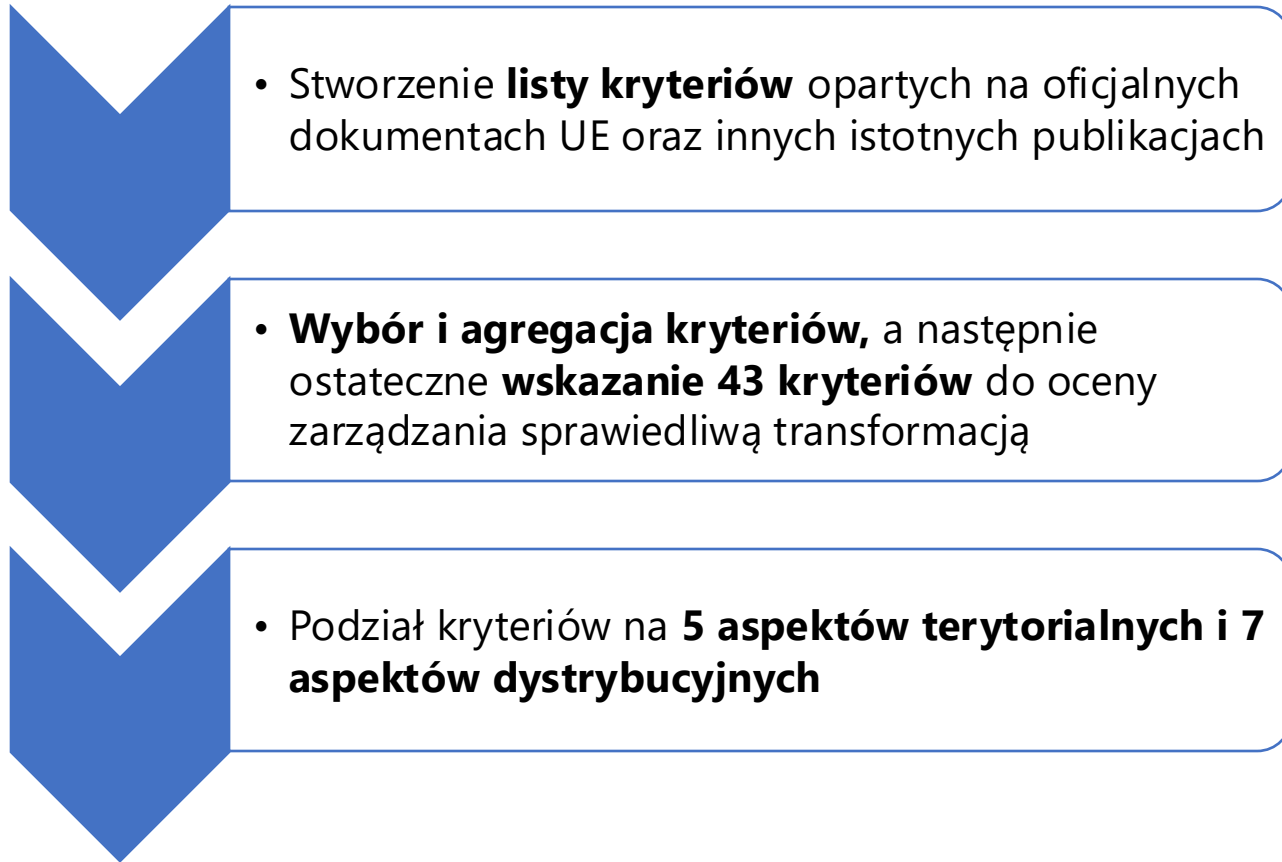
Aspekty terytorialne

- Sprawdzenie **na jakim poziomie i jak skutecznie** KPEiK obejmuje kwestię regionalnych polityk sprawiedliwej transformacji, jest zgodny z **Terytorialnymi Planami Sprawiedliwej Transformacji** oraz zapewnia wytyczne dla działań na poziomie regionalnym

Aspekty dystrybucyjne

- Sprawdzenie **na jakim poziomie i jak skutecznie** KPEiK odzwierciedla skutki dystrybucyjne proponowanych polityk, czy obejmuje ramy dla rozwiązania problemu ubóstwa energetycznego i transportowego, czy uwzględnia i przygotowuje ramy do wykorzystania Społecznego Funduszu Klimatycznego

Metodyka oceny - proces

Metodyka oceny – ostateczna lista kryteriów

Aspekty terytorialne	1. Ambicje i cele
	2. Wspieranie lokalnych gospodarek i społeczności
	3. Lokalne źródła czystej energii i zdekarbonizowane gałęzie przemysłu
	4. Inkluzywność transformacji regionalnej
	5. Regionalne zarządzanie sprawiedliwą transformacją
Aspekty dystrybucyjne	6. Ogólna ocena skutków dystrybucyjnych
	7. Ubóstwo energetyczne
	8. Ubóstwo transportowe
	9. Potrzeby finansowe i źródła finansowania
	10. Polityki podatkowe, ubezpieczeniowe i zabezpieczenia społeczne
	11. Warunki pracy i nabywanie nowych kwalifikacji zawodowych
	12. Zaangażowanie zainteresowanych stron i konsultacje społeczne

Metodyka oceny

Każdy z aspektów został oceniony przy wykorzystaniu ogólnego ramowego podejścia do oceny.

0 brak wzmianki o danym zagadnieniu	1 zagadnienie poruszone w ograniczonym zakresie	2 zagadnienie poruszone w znacznym zakresie	3 dobre praktyki
---	---	---	----------------------------

Szczegółowe wymagania związane z daną oceną są określone oddzielnie dla każdego kryterium.

Metodyka oceny – przegląd (1)

Aspekty		Kryteria oceny
ASPEKTY TERYTORIALNE	1. Ambicje i cele	1.1 Podnoszenie poziomu ambicji i unikanie ograniczania celów w ramach Terytorialnych Planów Sprawiedliwej Transformacji
		1.2 Przejrzysty i oparty na wiedzy naukowej harmonogram odejścia od węgla w energetyce
		1.3 Przejrzysty i oparty na wiedzy naukowej harmonogram odejścia od węgla w całej gospodarce
		1.4 Przejrzysty i oparty na wiedzy naukowej harmonogram odejścia od gazu ziemnego
		1.5 Przejrzysty i oparty na wiedzy naukowej harmonogram odejścia od ropy naftowej
		1.6 Przejrzysty i oparty na wiedzy naukowej harmonogram przejścia przemysłu na zerową emisję netto (przekształcanie lub zamykanie zakładów przemysłowych emitujących gazy cieplarniane w związku z wykorzystaniem paliw kopalnych lub procesami przemysłowymi)
	2. Wspieranie lokalnych gospodarek i społeczności	2.1 Polityki i środki wspierające gospodarki lokalne poprzez stymulowanie ich endogenicznego potencjału wzrostu, w tym promowanie przedsiębiorczości, wspieranie MŚP i gospodarki społecznej
		2.2 Polityka i środki mające na celu zachowanie tożsamości górniczych/tradycyjnych społeczności przemysłowych
		2.3 Polityki i środki na rzecz rewitalizacji środowiska naturalnego, zarówno w celu przywrócenia różnorodności biologicznej, jak i w celach rekreacyjnych
		2.4 Specjalna, specyficzna dla regionu polityka i środki promujące inteligentną i zrównoważoną mobilność (zarówno na terenach najbardziej dotkniętych w ramach regionu objętego transformacją, jak i łączyjących go z innymi regionami)
	3. Lokalne źródła czystej energii i zdekarbonizowane gałęzie przemysłu	3.1 Ocena potrzeb w zakresie wdrażania przystępnej cenowo czystej energii (w tym, w stosownych przypadkach, systemów ciepłowniczych), efektywności energetycznej lub dekarbonizacji procesów przemysłowych
		3.2 Polityki i środki mające na celu zaspokojenie potrzeb w dziedzinie przystępnej cenowo czystej energii (w tym, w stosownych przypadkach, systemów ciepłowniczych), efektywności energetycznej lub dekarbonizacji procesów przemysłowych
	4. Inkluzywność transformacji regionalnej	4.1 Promowanie równości płci w celu uwzględnienia szczególnej sytuacji i roli kobiet w przechodzeniu na gospodarkę neutralną klimatycznie
		4.2 Uwzględnienie grup szczególnie wrażliwych (w tym osób niepełnosprawnych), które w nieproporcjonalnie większy sposób odczuwają negatywne skutki transformacji
		4.3 Polityki i środki dotyczące demograficznych skutków starzenia się społeczeństwa w regionach objętych transformacją
	5. Regionalne zarządzanie sprawiedliwą transformacją	5.1 Spójność regionalnego i krajowego procesu planowania transformacji
		5.2 Koordynacja instytucjonalna w zakresie wdrażania sprawiedliwej transformacji między władzami regionalnymi i krajowymi
		5.3 Włączenie zainteresowanych stron i obywateli w regionalne zarządzanie transformacją

Metodyka oceny – przegląd (2)

Aspekty		Kryteria oceny
ASPEKTY DYSTRYBUCYJNE	6. Ogólna ocena skutków dystrybucyjnych	6.1 Ocena ogólnych skutków dystrybucyjnych polityk i środków objętych aktualizacją KPEiK – w podziale na grupy dochodowe
		6.2 Ocena ogólnych skutków dystrybucyjnych polityk i środków objętych aktualizacją KPEiK – w podziale na inne odpowiednie grupy (np. gospodarstwa domowe w obszarach wiejskich, emeryci)
		6.3 Konsekwencja w stosowanej terminologii i pomiar postępów w osiągnięciu celów
	7. Ubóstwo energetyczne	7.1 Uwzględnienie orientacyjnych celów dotyczących ograniczenia ubóstwa energetycznego
		7.2 Ocena poziomu ubóstwa energetycznego i jakości stosowanych wskaźników
		7.3 Bezpośrednie wsparcie na rzecz zmniejszenia ubóstwa energetycznego
		7.4 Środki wspierające inwestycje, które strukturalnie zmniejszają rachunki za energię poprzez inwestycje w efektywność energetyczną i zeroemisyjne źródła energii
		7.5 Rozwiązanie problemu nieefektywności rynku energii, która negatywnie wpływa na odbiorców szczególnie wrażliwych
	8. Ubóstwo transportowe	8.1 Uwzględnienie orientacyjnych celów dotyczących ograniczenia ubóstwa transportowego
		8.2 Ocena poziomu ubóstwa transportowego i jakości stosowanego wskaźnika
		8.3 Bezpośrednie wsparcie na rzecz zmniejszenia ubóstwa transportowego
		8.4 Środki mające na celu strukturalne zmniejszenie ubóstwa transportowego poprzez inwestycje w zrównoważone i zeroemisyjne opcje w zakresie mobilności
	9. Potrzeby finansowe i źródła finansowania	9.1 Opis potrzeb finansowych dla każdej proponowanej polityki i środków uwzględniających skutki dystrybucyjne
		9.2 Opis źródeł finansowania dla każdej proponowanej polityki i środka uwzględniający skutki dystrybucyjne
	10. Polityki podatkowe, ubezpieczeniowe i zabezpieczenia społecznego	10.1 Wykorzystanie dochodów z podatków, opłat i należności związanych z klimatem (lub podobnych instrumentów, np. dochodów z EU ETS) na wsparcie grup szczególnie wrażliwych
		10.2 Rozliczanie i przygotowywanie ram wykorzystania Społecznego Funduszu Klimatycznego
		10.3 Uwzględnienie i spójne stosowanie zasady „zanieczyszczający płaci” w całej gospodarce
		10.4 Zintegrowana ochrona grup szczególnie wrażliwych w ramach instrumentów podatkowych i przekrojowe programy wsparcia związane z zieloną transformacją
	11. Warunki pracy i nabywanie nowych kwalifikacji zawodowych	11.1 Uwzględnienie podnoszenia kwalifikacji, przekwalifikowania i nabywania nowych kompetencji przez pracowników dotkniętych transformacją
		11.2 Dostosowane do potrzeb środki wspierające zatrudnienie, tworzenie miejsc pracy i transformację, w szczególności w odniesieniu do kobiet lub osób niepełnosprawnych, oraz na najbardziej dotkniętych terenach
		11.3 Analiza wpływu zielonej transformacji na bezpieczeństwo i higienę pracy oraz przygotowanie lub kontynuacja środków przeciwdziałania ryzykom

Metodyka oceny – przegląd (3)

Aspekty		Kryteria oceny
ASPEKTY DYSTRYBUCYJNE	12. Zaangażowanie zainteresowanych stron i konsultacje społeczne	12.1 Zaangażowanie partnerów społecznych, podmiotów społeczeństwa obywatelskiego i ogółu społeczeństwa w dyskusję na temat kwestii związanych ze sprawiedliwą transformacją podczas konsultacji społecznych planu
		12.2 Ustanowienie stałego organu ds. konsultacji z zainteresowanymi stronami, obejmujących kwestie związane ze sprawiedliwą transformacją
		12.3 Organizacja na wczesnym etapie dialogu z władzami lokalnymi w kwestiach związanych ze sprawiedliwą transformacją
		12.4 Określenie możliwości transgranicznego dialogu w rozwiązywaniu problemów związanych ze sprawiedliwą transformacją

Tabela jest dostępna w edytowalnym formacie Word [na naszej stronie internetowej](#) – zachęcamy do jej wykorzystania

Metodyka oceny – przykład szczegółowych wytycznych

11. Warunki pracy i nabywanie nowych kwalifikacji zawodowych	
11.1 Uwzględnienie podnoszenia kwalifikacji, przekwalifikowania i nabywania nowych kompetencji przez pracowników dotkniętych transformacją	<p>0 - brak konkretnych rozwiązań w zakresie podnoszenia kwalifikacji, przekwalifikowania i nabywania nowych kompetencji</p> <p>1 - przedstawienie ogólnych ram lub wsparcia w zakresie podnoszenia kwalifikacji, przekwalifikowania i nabywania nowych kompetencji, które są w pewnym stopniu istotne dla zielonej transformacji</p> <p>2 - zapewnienie odpowiedniego zestawu środków na potrzeby wsparcia w zakresie podnoszenia kwalifikacji, przekwalifikowania i nabywania nowych kompetencji związanych z transformacją przez ludzi aktywnych zawodowo</p> <p>3 - zapewnienie kompleksowego harmonogramu podnoszenia kwalifikacji, przekwalifikowania i nabywania nowych kompetencji przez ludzi aktywnych zawodowo, z możliwością koordynacji z innymi planami dotyczącymi zatrudnienia i restrukturyzacji gospodarek regionalnych dotkniętych transformacją</p>
11.2 Dostosowane do potrzeb środki wspierające zatrudnienie, tworzenie miejsc pracy i transformację, w szczególności w odniesieniu do kobiet lub osób niepełnosprawnych, oraz na najbardziej dotkniętych terenach	<p>0 - niewielkie wsparcie lub brak wsparcia dla tworzenia miejsc pracy związanych z transformacją</p> <p>1 - podstawowe wytyczne dotyczące zatrudniania i tworzenia miejsc pracy przy minimalnym uwzględnieniu inkluzywności</p> <p>2 - szczegółowe plany mające na celu wsparcie w zakresie tworzenia miejsc pracy zgodnie z odpowiednimi wymogami w zakresie inkluzywności</p> <p>3 - kompleksowe ramy lub plan tworzenia nowych miejsc pracy, zawierający szczegółowe plany w odniesieniu do MŚP i inkluzywności</p>
11.3 Analiza wpływu zielonej transformacji na bezpieczeństwo i higienę pracy oraz przygotowanie lub kontynuacja środków przeciwdziałania ryzykom	<p>0 - brak uwzględnienia wpływu zielonej transformacji na bezpieczeństwo i higienę pracy</p> <p>1 - uwzględnienie podstawowej analizy wpływu transformacji na bezpieczeństwo i higienę pracy oraz pewnych środków mających na celu wyeliminowanie zidentyfikowanych zagrożeń</p> <p>2 - uwzględnienie racjonalnie szczegółowego przeglądu wpływu transformacji na bezpieczeństwo i higienę pracy oraz zaproponowanie odpowiednich środków mających na celu wyeliminowanie przynajmniej niektórych zidentyfikowanych zagrożeń</p> <p>3 - uwzględnienie solidnej analizy wpływu transformacji na bezpieczeństwo i higienę pracy oraz zaproponowanie odpowiednich środków w celu rozwiązania większości zidentyfikowanych zagrożeń i tendencji</p>

Zastosowanie metodyki w praktyce – ocena polskiego KPEiK

Od dokładnej oceny...

11.2 Dostosowane do potrzeb środki wspierające zatrudnienie, tworzenie miejsc pracy i transformację, w szczególności w odniesieniu do kobiet lub osób niepełnosprawnych, oraz na najbardziej dotkniętych terenach

0 – niewielkie wsparcie lub brak wsparcia dla tworzenia miejsc pracy związanych z transformacją.

aKPEiK wspomina, że *zapewnione zostanie wsparcie sprawiedliwej transformacji regionów węglowych, przy wykorzystaniu terytorialnych planów sprawiedliwej transformacji, ze szczególną rolą Funduszu Sprawiedliwej Transformacji – str. 92.*

Wszystkie polskie TPST stawiają sobie za cel tworzenie nowych miejsc pracy. Niektóre wspominają przy tym o roli kobiet i niepełnosprawnych, co omówiono w aspekcie 4.1 i 4.2. Nie wymieniono jednak konkretnych środków.

0 Nie wiadomo też, czy wyróżnione w samym KPEiK dwa działania:

- Działanie 130. Zapewnienie wsparcia dla regionów węglowych,
- Działanie 144. Kształcenie i doskonalenie zawodowe kadr dla gospodarki w zakresie transformacji klimatyczno-energetycznej,

uwzględniają rolę kobiet i niepełnosprawnych.

W TPST wspomina się o rozwoju usług opiekuńczych, które mogą przyczynić się do aktywizacji kobiet na rynku pracy.

Są to kwestie, które należy uzupełnić w ostatecznej wersji KPEiK.

Zastosowanie metodyki w praktyce – ocena polskiego KPEiK

... przez szczegółową tabelę wyników ...

1. Ambicje i cele			
ASPEKTY TERYTORIALNE	1.1 Podnoszenie poziomu ambicji i unikanie ograniczania celów w ramach Terytorialnych Planów Sprawiedliwej Transformacji	0	Brak wzmianki o celach ustawionych w TPST.
	1.2 Przejrzysty i oparty na wiedzy naukowej harmonogram odejścia od węgla w energetyce	1	Dostępny jest harmonogram odchodzenia od węgla w energetyce, brakuje jednak wskazania daty, w której odejście to nastąpi całkowicie
	1.3 Przejrzysty i oparty na wiedzy naukowej harmonogram odejścia od węgla w całej gospodarce	1	Wskazano harmonogram odejścia od węgla w ciepłownictwie, zamknięcie ostatniej kopalni oraz harmonogram stopniowego odchodzenia od węgla w zużyciu energii finalnej. Brakuje jednak wskazania daty ostatecznego odejścia od węgla w całej gospodarce.
	1.4 Przejrzysty i oparty na wiedzy naukowej harmonogram odejścia od gazu ziemnego	0	Brak wzmianki o harmonogramie odejścia od gazu ziemnego.
	1.5 Przejrzysty i oparty na wiedzy naukowej harmonogram odejścia od ropy naftowej	0	Brak wzmianki o harmonogramie odejścia od ropy naftowej.
	1.6 Przejrzysty i oparty na wiedzy naukowej harmonogram przejścia przemysłu na zerową emisję netto (przekształcanie lub zamykanie zakładów przemysłowych emitujących gazy cieplarniane w związku z wykorzystaniem paliw kopalnych lub procesami przemysłowymi)	1	Brak wzmianki o harmonogramie przejścia przemysłu na zerową emisję netto.
	2. Wspieranie lokalnych gospodarek i społeczności		
2.1 Polityki i środki wspierające gospodarki lokalne poprzez stymulowanie ich endogenicznego potencjału wzrostu, w tym promowanie przedsiębiorczości, wspieranie MŚP i gospodarki społecznej	2	Omówienie wielu polityk lub środków w tym obszarze, ale bez podania niektórych ważnych szczegółów.	
2.2 Polityka i środki mające na celu zachowanie tożsamości górniczych/tradycyjnych społeczności przemysłowych	2	Omówienie wielu polityk lub środków w tym obszarze, ale bez podania niektórych ważnych szczegółów.	

Zastosowanie metodyki w praktyce – ocena polskiego KPEiK

... do średniej oceny ...

Średnie wyniki dla aspektów sprawiedliwej transformacji w projekcie zaktualizowanego włoskiego KPEiK

Aspekty Terytorialne	1. Ambicje i cele	0.5
	2. Wspieranie lokalnych gospodarek i społeczności	1.5
	3. Lokalne źródła czystej energii i zdekarbonizowane gałęzie przemysłu	1
	4. Inkluzywność transformacji regionalnej	1
	5. Regionalne zarządzanie sprawiedliwą transformacją	1
Aspekty Dystrybucyjne	6. Ogólna ocena skutków dystrybucyjnych	0.3
	7. Ubóstwo energetyczne	1.6
	8. Ubóstwo transportowe	0.75
	9. Potrzeby finansowe i źródła finansowania	0.5
	10. Polityki podatkowe, ubezpieczeniowe i zabezpieczenia społecznego	0.5
	11. Warunki pracy i nabywanie nowych kwalifikacji zawodowych	0.67
	12. Zaangażowanie zainteresowanych stron i konsultacje społeczne	0.25

Uwagi: 0 – brak wzmianki o danym zagadnieniu, 1 – zagadnienie poruszone w ograniczonym zakresie, 2 – zagadnienie poruszone w znacznym zakresie, 3 – dobre praktyki

Zastosowanie metodyki w praktyce – ocena polskiego KPEiK

... która stanowi podstawę do wskazania rekomendacji.

- **Rozszerzenie i wzmocnienie celów** związanych z odejściem od paliw kopalnych i przejściem na czyste technologie, aby zapewnić **solidną podstawę do planowania działań transformacyjnych**.
- **Dodanie szczegółowych informacji na temat potrzeb finansowych i źródeł finansowania** na przykład w formie tabeli
- **Dodanie informacji** na temat Funduszy, które mają zostać wykorzystane w procesie transformacji, w szczególności Społecznego Funduszu Klimatycznego z uwzględnieniem **zasad przewodnich dla Społecznego Planu Klimatycznego**.
- Polityki i środki powinny bardziej szczegółowo uwzględniać kwestie dystrybucyjne, w tym w szczególności **ogólną ocenę skutków dystrybucyjnych** i ich wpływ na różne grupy społeczno-ekonomiczne.
- Plany terytorialne powołują się na KPEiK z 2019 roku, więc po publikacji ostatecznej wersji dokumentu **plany terytorialne również będą wymagały aktualizacji**. W szczególności cele dotyczące odnawialnych źródeł energii w TPST dla Śląska powinny zostać zaktualizowane
- Przeprowadzenie **rzetelnych konsultacji** społecznych ze szczególnym znaczeniem kwestii sprawiedliwej transformacji.
- Zwrócenie większej uwagi na kwestie dotyczące **odbiorców wrażliwych** i środków, z których będą mogli skorzystać, nie tylko w kontekście ubóstwa energetycznego.

Porównanie polskiego KPEiK z innymi krajami

Średnie wyniki dla aspektów sprawiedliwej transformacji w projektach zaktualizowanych KPEiK

KPEiK podlegający ocenie		Polska	Włochy	Niemcy	Bułgaria
Aspekty Terytorialne	1. Ambicje i cele	0.5	0.33	0.67	0
	2. Wspieranie lokalnych gospodarek i społeczności	1.5	1	1	1
	3. Lokalne źródła czystej energii i zdekarbonizowane gałęzie przemysłu	1	1	0.5	1
	4. Inkluzywność transformacji regionalnej	1	1	1	0
	5. Regionalne zarządzanie sprawiedliwą transformacją	1	1.3	1	0.67
Aspekty Dystrybucyjne	6. Ogólna ocena skutków dystrybucyjnych	0.33	0.67	1	0
	7. Ubóstwo energetyczne	1.6	2	0.6	1.8
	8. Ubóstwo transportowe	0.75	0.25	0.25	0.25
	9. Potrzeby finansowe i źródła finansowania	0.5	0	1	1.5
	10. Polityki podatkowe, ubezpieczeniowe i zabezpieczenia społecznego	0.5	0.5	0.75	1
	11. Warunki pracy i nabywanie nowych kwalifikacji zawodowych	0.67	0.67	0.33	0.33
	12. Zaangażowanie zainteresowanych stron i konsultacje społeczne	0.25	0	0.75	0.5

Uwagi: 0 – brak wzmianki o danym zagadnieniu, 1 – zagadnienie poruszone w ograniczonym zakresie, 2 – zagadnienie poruszone w znacznym zakresie, 3 – dobre praktyki

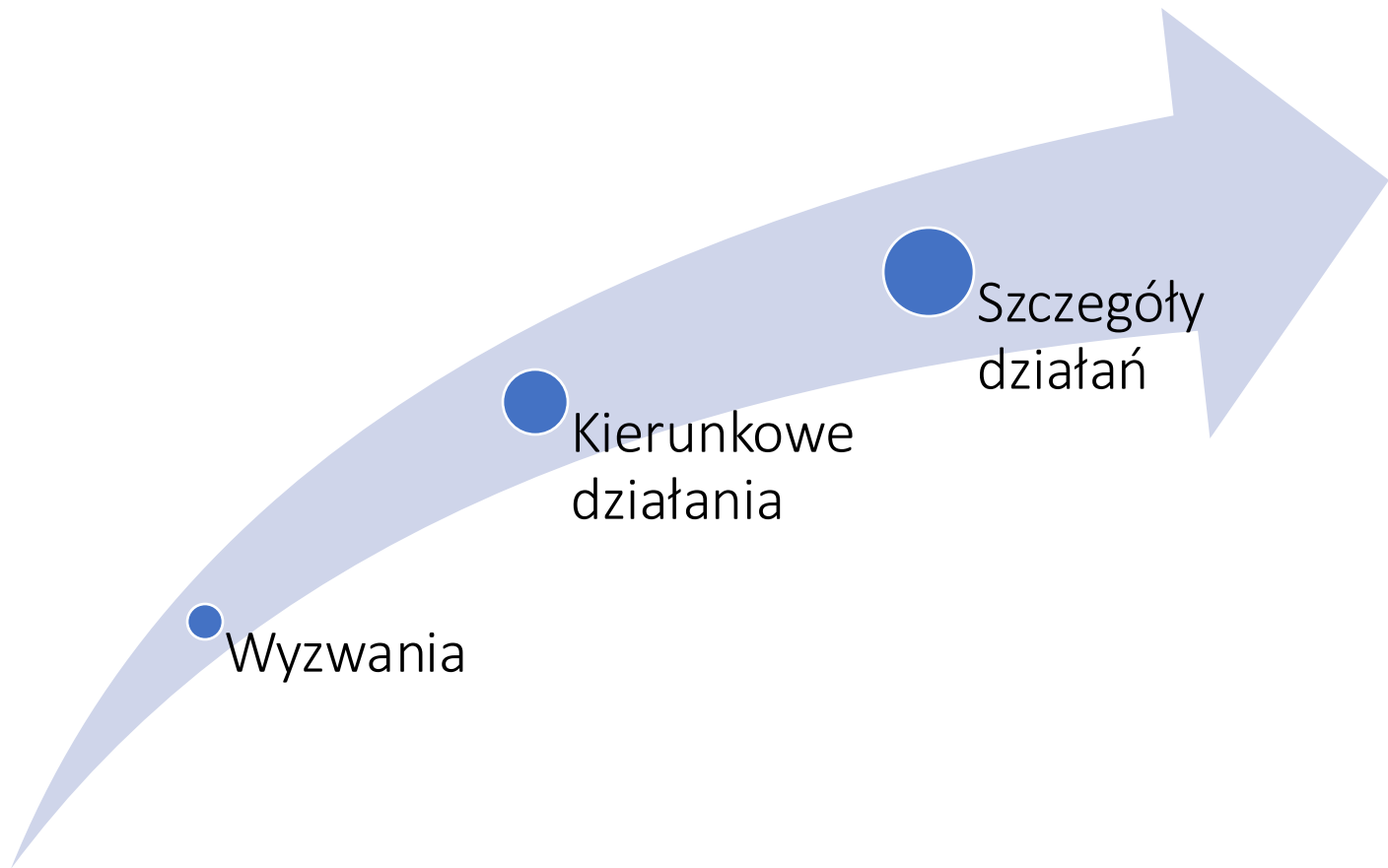

Część warsztatowa

Logika części warsztatowej

Wyzwania wg obszarów - wstępna lista do dyskusji

Elektryfikacja + OZE

- Permitting - źródła
- Permitting – infrastruktura
- Sieć - finansowanie
- Sieć - zarządzanie
- Magazynowanie
- Taryfy
- Usługi elastyczności

Przemysł

- Dostęp do czystej energii
- Elektryfikacja procesów
- Zielony wodór
- SMR
- CCS i CCU
- GOZ
- Efektywność energetyczna

Wymiar społeczny

- Ubóstwo energetyczne
- Ubóstwo transportowe
- Identyfikacja podmiotów wrażliwych
- Rozkład ciężaru opłat i podatków
- Finansowanie wsparcia
- Rynek pracy

RE:FORM

Dziękuję za uwagę

Fundacja Instytut Reform
office@ireform.eu

Ankieta podsumowująca Spotkanie iu Instytutu Reform

